

УДК 316.3.001; 008

О.І. СКЛОВСЬКА

Кіровоградська державна льотна академія, Кіровоград

ПОСТНЕКЛАСИЧНІ ПІДСТАВИ СТАНОВЛЕННЯ ЦИВІЛІЗОВАНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ

У статті досліджується комунікативна творча культура, - ознака носіїв слов'яно-православної цивілізації, що намагалися зрозуміти закономірності втілення національної ідеї як знаряддя громадської взаємодії історичних народів.

Ключові слова: сучасна метафізика, комунікативна культура, національна ідея, саморегуляція, свобода, цінність

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок з важливими науковими чи практичними завданнями

Актуальність наукового дослідження заключається в тому, що філософський контекст комунікативної культури, її вплив на саморегулятивно-інтеграційну «героїчну взаємодію сучасників з цивілізаційним духом наших предків» стає «наріжним каменем» постнекласичного мовного, лінгвістичного аналізу (С.Балей, М.Бердяєв, В.Винниченко, М.Драгоманов, М.Гоголь, С.Кьєркегор, Г. Костельник, О.Потебян, І.Пригожин, Г.Сковорода, Т.Шевченко, В.Сухомлинський, Дм.Чижевський, П.Юркевич). У творчості видатних мислителів індуктивно-метафізичний комплекс пізнання комунікативної культури здійснюється шляхом критичного дистанціювання, як від класичних способів філософування, що і позначається відходом від позиції вульгарно-соціалогічного підходу до культурних явищ. [1, с.10-12.]

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми, на яку спирається автор

Узагальнивши розгляд екзистенційних аспектів українського націєтворення, особливо виокремлюємо у комунікативному аспекті проблему свободи (В.Ворожкова, М.Закович, Ю.Калінін, В. Капітон, М.Кашуба, В.Нічик), «націонал – нігілізму і патріотизму, що захищає відтворення - «територіальних громад, - сукупну силу єдності соціально-етнічних спільнот», як відтворення історичної моделі «козацько-гетманської слави»; відновлюючи і посилюючи громадську надію на «вирішальну роль України на постімперському просторі» , - пошуки свободи , зокрема «лицарями духу свободи», щоб (етноконфесійна) взаємодія історичної нації оновила власний цивілізаційний діалог сучасних суб'єктів націєтворення[5][6][7],[8]. Свідомість звичайних пересічних громадян висвітлює риси комунікативності буття (Т. Андрусак, Р. Абдулатипов, Т.Гардащук, М.Кисельов, В.Крисаченко), трансформує, нігілістичну відчуженість від ідеалів етносоціальної злагоди України, щоб стимулювати перехід на активний захист громадської справи, але в душі цінностей свободи,

засуджуючи «вульгарний витвір радянської доби», «розпад тоталітарної форми влади» (укрупнюється «громадський масштаб української нації»). Шлях до свободи пов'язаний з захистом прав людини, з'ясуванням природи парадоксів національного «Я» у синергетично-метологічному дискурсі етносоціального управління тощо. Дедалі сміливіше діє громадське суспільство за допомоги індуктивно-метафізичного витлумачення «духовної спадщини корифеїв України», формуючи «орієнтири сучасного істеблішменту», «перспективи європейського становища української ідеї». Численні факти зростання національної влади доповнювали концептуальне попередження ще корифеїв братніх народів про тимчасовість цього явища, оскільки нігілістичне ставлення до духовних цінностей відобразило кризу як усередині «закритої країни», так і в усій системі «братських» взаємовідносин. Саме історичний оптимізм альтернативних комунікаторів проявлявся в тому, що спрямовував дії передового крила народу на відновлення єдності всіх козацьких нащадків, зокрема використавши імператив свободи на користь еволюційного подолання негараздів розвитку етносфери.

Мета статті:

- розкрити сутність і значення постнекласичних підстав становлення цивілізованої комунікативної культури

- виявити основні підходи до аналізу постнекласичних підстав становлення цивілізованої комунікативної культури.

Обговорення проблеми

Метафізичний аналіз стосується впровадження надії на свободне самовизначення, що здійснює перехід до статусу історичного націєтворення, оскільки цим можна досягти консенсусу всередині постімперського соціуму; його існування зміцнює зусилля духовних захисників цивілізаційного спрямування нашої національної еліти. Закономірність збереження системного відтворення української ідеї за принципами патріотизму і демократизму оптимально «коренізує закономірну духовну присутність» морального початку українського соціуму. Постнекласичний метафізичний аналіз означає еволюційне зняття духовних перешкод для збереження чистоти історичної пам'яті, також для подолання протилежних інтересів офіційної влади та цивілізаційних вимог національної ідеї. Комунікативний феномен тоді виявляється субстанційною здатністю прихильників українського націєтворення (еліти і суспільства), щоб і етнос, нація та людина були суб'єктом і об'єктом дослідження (як у неотомізмі); оскільки тільки суб'єкт відкривається таємниці у істинній мудрості розуму (постметафізичний дискурс почав своє розтлумачення ще за М.Гоголем, Т.Шевченком і М.Драгомановим). Відкинувши вульгарно-соціологічний досвід у контексті метафізичного поглиблення змісту національної культури, починається доба відкритої боротьби з приниженням прихильників демократичного розв'язання українського питання. Ще у своїй статтях «Земство і місцевий елемент в навчанні», «Про педагогічне значення малоросійської мови» та ін. Драгоманов відстоював право

викладання українською мовою в школах України ... Трохи пізніше статті Драгоманова починають з'являтися в журналі «Вісник Європи» ,у львівській «Правді»...[3, с. 17]. Проте, у публіцистиці він сміливо вказує на прояви національної нетерпимості. М.Драгоманов визначається серед урядових кіл Німеччини ,серед опозиційних радикальних і соціалістичних кіл, відкрито засудивши багатьох носіїв нетолерантності... У листі до М.М.Шульженка він пише: «Нас і Гервус не шанує , а Маркс то так не терпить,що і Герцена оголосив шпигуном»... Скептично ставиться Драгоманов і до діяльності 1-го Інтернаціоналу,який на його думку, «імовірно, не буде протестувати ,коли почнуть драти чехів»[3, с.19].

Постметафізичний контекст національної ідеї узагальнює гуманістичний потенціал вітчизняної філософії з давніх часів,долаючи його заскорузлість чи метушливе шарахання тих чи інших адептів національного духу, який через свою природу тільки під вантажем кризових явищ стає в опозицію до догматичного визначення сутності та форм національного буття. І це на тій підставі, що обожнювання земних феноменів пов'язане з ігноруванням так званого спекулятивного впливу (польського національно - визвольного руху). Так , М.Драгоманов «розумів волелюбні прагнення поляків...», хоча «був вражений відсутністю в них поваги до людини ,яка проявлялась у тому, що навіть «студенти поляки б'ють своїх слуг»... Кинулась у вічі Драгоманову й національна нетерпимість поляків стосовно росіян і, особливо українців. Саме ця національна нетерпимість...тривала до того,що українські селяни не тільки не підтримали польського повстання 1863 року, а й виступили союзниками російських властей»[3, с.15]. Українські корифеї вважали, що філософська комунікативність, розкриваючи метафізичні обставини буття, не може займатися розпалюванням національної ворожнечі,зокрема громадська думка усвідомлювала значення моральних меж громадської боротьби за свободу слова,за перетворення реакційних , охлократичних настроїв на користь Божої правди. Так , М.Драгоманов активно співпрацював з російським виданням «Санкт-Петербурзькі відомості», де заявив себе прихильником демократичного патріотизму,попри наклепам тих чи інших прихильників войовничого націоналізму. З початку ХХ століття саме вождь лівих радикалів В.Ленін дедалі частіше використовує замість еволюційних громадських підстав розвитку української ідеї класову теорію «українського буржуазного націоналізму» , нібито спрямовану тільки проти «українців - мазепинців»: «Треба виходити з об'єктивності, треба брати взаємовідношення класів..., побоюючись націоналізму буржуазії пригнічених націй, Роза Люксембург стає насправді гравцем на користь чорносотенному націоналізму великоросів!.. Роза Люксембург поринає в той гріх метафізичності, абстрактності, загальності тощо...,але намагаючись звинувачувати у цьому своїх противників[12, с.278-279]. Ця здатність націєтворення на виявлення комунікативних ознак зумовлює появу надприродної сили «об'єктивних законів розвитку або соціальних законів»(В.Капітон) [13, с.120]. об'єктно-суб'єктне розпредметнення буття дозволяє осмислити Постнекласичні підстави становлення цивілізованої комунікативної культури

волютаристське тлумачення поглядів на націю і на комунікативний феномен. Ліберальна історіографія, наприклад, відкрито не тлумачить одіозні висловлювання В.І.Леніна щодо української ідеї. Але спадщина забороненого сталіністами Лева Троцького виявляє погляди лівих радикалів на процеси націєтворення. Вважається, що необхідно проти постметафізичного дискурсу зберегти діалектично-соціологічну інтерпретацію національної ідеї. «Діалектику вивчають зазвичай по Гегелю (тут наводиться парафраз із поеми В.Маяковського «Ми філософію вивчали у гіршому разі по Леніну», тобто «не по Ге гелю».-Авт.) Якщо ви не чутливі до діалектики, не визначаєте тотожності протилежностей - російський ідеалізм не для вас,- підкреслює російський філософ Арсеній Гулига в книзі «Російська ідея та її творці» [14, с.130-131]. Комунікативність підкреслює те, що дух «історичної нації» проти «войовничого невігластва», яке під примітивними гаслами намагалося створювати «сліпу біомасу», - що сповідує спокусу «плебейського різновиду націонал-нігілізму» («я хохол», «моя хата скраю», «живемо один раз», «після нас хоч потоп», «хоч трава не росте», тощо). В.Ленін, як східний новомодний позитивіст, не сприймав філософського захисту української ідеї, що відверто виявилось як протидія метафізичному пізнанню Слова, оскільки цивілізовані патріоти послідовно спиралися на авторитет національної ідеї, аналізували «колективно-підсвідому» підставу буття етносфери або, огрубляючи, буття під суперреволюційні засоби справжніх природофобів [10, с.12]. Динамічність подолання проявів «природофобії» - в розумінні стереотипів «великодержавного шовінізму», суперцентралізації і регіонального «відчуження суспільства», «бюрократичного зволікання» з реформами політичного менеджменту, - теж пов'язані з труднощами громадського відновлення «цивілізованого діалогу»; оскільки «українське націєтворення - носій головних етноконфесійно-релігійних і соціальних цінностей» нашого «історичного народу», як на Сході так і на Заході. «Волевиявлення нашого етносу» - додатково характеризує цивілізаційне тлумачення українського комунікативного спілкування - історичних прогнозів наших корифеїв, оскільки існує весь обсяг фактів про об'єктивну систематизацію «участі громадськості у подоланні напівколонізованого статусу» і узагальнення шляхетної впевненості в «світлому майбутньому». В епістемологічно-евристичному аспекті виявлено принципово нову концепцію української комунікативної культури особистості, - на ґрунті подолання «стереотипів нігілістичної свідомості», - впливає на дієвість кланово-маніпуляційних форм, що суперечать «плюралістичності пошуків істини» та зменшують «роль духовної інтеграції» як «субстанційної сили офіційного і альтернативного суспільства».

«Системність громадських змін в Україні» зміцнює моральну силу «екологічного імперативу», - має підштовхнути «середній клас» до подолання «стереотипів богоборства та природофобії»; його відлунням є «пріоритети особистісного самовизначення національної ідеї», що спонукають «захисників цивілізованої комунікативної культури» до

реалізації «оптимістичних прогнозів» про еволюційно-саморегулятивний зміст буття. Процес демократизації відносин всередині українського націєтворення органічно пов'язаний з удосконаленням соціалізації патріотичної особистості. Демократична альтернатива владі є підтримкою громадської думки з боку опозиційних носіїв саме козацьких звичаїв, щоб історично відновлювався мінливий громадський статус національного буття. Еволюційне подолання проявів (малоросійського) зразку стихійного розвитку підпорядковує навіть дії харизматичних особистостей інтересам націєтворення, бо є цілісне спрямування дій лідерів та звичайних учасників опозиції. Еволюція «суспільно-ситуативних символів націєтворення» є формою взаємодії соціуму на Сході, але і на Заході України. Особливо це стосується полеміки В.Леніна з Розою Люксембург: «Письменниця...що дуже гарно засуджує метафізику (у марксистському сенсові, тобто анти діалектику)..., підкреслював В.Ленін,- пустопорожні абстракції..., дає нам зразок конкретно - історичного розгляду питання..., хоча нічого суттєвого про цей предмет вона не говорить»[10, с.265]. Бо є ставлення наших корифеїв до метафізичного виявлення надзвичайної сили субстанційності нашого етносу, його впевненості у дієвості цивілізованого націєтворення, що створює вільнодумство звичайної людини життєдіяльності про політичне та культурологічне самовизначення кожної національності в країні. Крім того, матеріали та висновки моделювання дослідження можуть бути включені до складу курсів та спецкурсів із соціальної філософії, філософії історії, етнокультурології, етносоціології та етнополітології, їх можна використовувати в інноваційних проектах з екології, релігієзнавства культурології та при підготовці гуманітарно-виховної діяльності в усіх типах навчальних закладів.

Для розв'язання зазначеної проблеми є шлях плідної громадської цілісності соціальної філософії та філософії історії, філософії відродження і метафізично-цивілізаційного різноманіття націєтворення. Така модель може бути використаною для започаткування подальших досліджень інших аспектів цієї важливої проблеми, що пов'язано з персоніфікацією українського національного буття. Постнекласичний дискурс осмислення української ідеї, як комунікації етносоціального життя дає змогу зрозуміти дух і роль еліти, що допомагає суб'єктивізації дій прихильників еволюційного руйнування тотального контролю та стимулювання ходи функціонування системи вільного інформаційного суспільства, але за Кобзаревим зразком. Свого часу В.Ленін, що нехтував правами нації з позиції войовничого соціологізму і цинічно (напередодні Жовтневого перевороту 1917 року) почав концептуально розмірковувати про національну ідею, як революціонер, що хоче модернізувати комунікативні російські впливи на поляків і українців: «Доки народні маси Росії та більшості слов'янських країн спали ще непробудним сном, доки у цих країнах не було самостійних масових демократичних рухів, шляхетський визвольний руху Польщі набував гігантського, першорядного значення з точки зору демократії не

тільки всеросійської, не тільки всеслов'янської, але й також всеєвропейської»[10, с.297].

З'явилася можливість, однак, тільки зараз у національній міфології нашого народу почати вичленовувати логіку опанування «універсальної формули національного духу», оскільки впродовж усієї полеміки з українського питання В.Ленін протиставляв нащадків слов'янських корифеїв, здійснював приниження ролі жертвовності духовної еліти в самостійній діяльності історичного народу, використовуючи рецепцію досвіду інших народів, перш за все, перекручував досвід польського шляхетного націєтворення, але відкинувши для обговорення провідну роль метафізики національної ідеї у творчості М. Гоголя Т.Шевченка, оскільки їх спадщина є формою самовідтворення героїчних захисників базового національного осередку[15, с. 101-111]. «Врешті-решт історією судилося Україні бути самостійною державою,- визнав ще В.Ленін,- чинників, невідомих зараз... Ми не підтримуємо привілеїв великороса над українцями, ми виховуємо маси в дусі визнання цього права, в дусі заперечення державних привілеїв будь-якої нації»[12, с.276-277]. Полеміка В.Леніна з іншими мислителями, зокрема ліво-радикалами мала надзавдання - спрямування проти українських корифеїв тому і не витримала перевірки часом, оскільки виявила не пошук істини, що обумовлює єдність, а суперечливість тлумачення національної душі, зокрема, інтерпретації в її нецивілізованій ідеологічній дедуктивно - метафізичній версії. Ця тенденція виникла на початку ХХ ст. У першій половині ХХ ст. українське просвітництво виразилось у низці програм «подолання вульгарної соціоцентричної метафізики», що суттєво вплинуло на подальший розвиток філософії комунікативної складової життя у полі національному соціумі. Мотиваційним базисом слугує ідея «серцевої єдності» носіїв різних соціокультурних традицій, що постає сенсовим фундаментом наукових об'єктивацій, а також інтегральною основою плюралістичного контексту буденного досвіду.[2],[3],[4],[5]/

Методологія постнекласичного дискурсу дає змогу правильно підійти до осмислення світовідчуття, як найважливішої справи видатних українців, так і росіян. М.Бердяєв, який у свій час заявив про своє метафізичне розуміння філософії у праці «Моє філософське світовідчуття», відверто відмічав: «Філософське пізнання не може абстрагуватись від людського існування, для розуміння однієї й тої ж істини тоді необхідна духовна спільність... Тому метафізичне пізнання ніколи не може бути в тому ж ступені загальновідомого, як і математичне пізнання... А метафізика є нічим іншим як філософією людського існування; вона суб'єктивна, а не об'єктивна, вона спирається на символ і міф. Істинність і реальність зовсім не тотожні з об'єктивністю»[11, С.20]. Він підкреслював (обґрунтовуючи принципи постнекласичного розуміння сенсу буття, про взаємоперехід від старої дедуктивної до принципів нової індуктивної метафізики), бо як мислитель великого масштабу в столітті створював підстави «постметафізики цивілізованої комунікативності націєтворення». Для нього комунікативність по осі часу та по осі простору національної ідеї, -

Скловська О.І., 2011

узагальнює логічне осмислення буття, що має відкинути відірваність емпіричних фактів від об'єктивної реальності, - зв'язати (трансцендентне та земне), онтологію і культуру, працю та політику,

Складність світових подій примушує з'ясувати роль як М.Бердяєва, так і Пилипа Орлика, Тараса Шевченка, Івана Франка та інших, саме у контексті комунікативної культури; їхні духовні нащадки з-поміж видатних представників поневоленої нації (В.Винниченко, М.Драгоманов, М.Грушевський, В.Липинський тощо) напередодні значних подій часто використовували метафізику української ідеї в контексті пізнання історичної долі «мазепинства», полемізуючи з радикальними, зокрема відвертими ідеологами войовничого націоналізму (Д.Донцов), так і – вульгарного соціоцентризму. М.Бердяєв, як сучасний філософ-постметафізик дуже критично сприймав догматично-соціоцентричне тлумачення свободи, коли усвідомлення принципів монізму; детермінізму як розуміння універсальної необхідності майже обожнювалось, нехтуючи контекстом феноменологічної онтологізації, (Е.Гуссерль, Ж.П. Сартр) - можна було задовольнити вимоги комунікативності дій - виключно за вільною критикою казармених і богоборських підстав російського соціалізму, з його ототожненням політичної свободи класу та маси, єдиної партії та керівної особистості, а порядку - з цензуруванням будь-якої творчої діяльності тощо. (Проти цього завжди спільно виступали значні верстви росіян і українців...). Микола Бердяєв своїм постметафізичним тлумаченням свободи склав славу «срібного віку» - кінця ХХ століття. Вслід за «золотим віком» (пушкінська доба) він продовжив справу Ф.Достоевського, що першим побачив загрозу богоборського «Воно» («Біси»), тобто вульгарно - соціологічного проникнення в таємницю ідеї, щоб суспільство - казарма - лише імітувало свободу і творчість. Для М.Бердяєва свобода є «безумовно основна підстава буття», ось чому він негативно торкається позитивістської концепції марксизму - ленінізму: «Творчість як перехід із небуття в буття, що «в сутності є вихід, ісход, перемога»... Творчість не детермінована, як еволюція, а вільна, незавершена, повернута до майбутнього» [9, с.7]).

Постметафізика комунікативного аспекту націєтворення заторкує і проблему віктимності, щоб добратися до з'ясування принципів української ідеї, зважаючи на прояви героїчного досвіду шляхетної боротьби, щоб навіть з толерантною позицією пояснити межі соціології і метафізики техніки, есхатології, - знайти справжні підстави свободи великого російського та українського народу, відкинувши його забобони тощо. Так, ще духовні зверхники еволюційної форми комунікативного спілкування (С.Балей, Г.Костельник та інші) змогли своєю спадщиною та долею закласти підвалини цивілізованої громадської взаємодії з видатними захисниками свободи людини, - протистояння проявам тиранії та свавілля, чим підштовхнули громадську активність, зокрема нащадків вільнодумців-письменників та духовних пастирів (В.Винниченко, Є.Маланюк, Дм.Чижевський). Справжньої значущості дії комунікативного сенсу набувають лише у невідцензурній громадській думці, коли націєтворення

Постнекласичні підстави становлення цивілізованої комунікативної культури

де-факто та де-юре має отримати право на вільне громадянське усвідомлення, навіть творчо переосмислюючи «жах тимчасової екзистенції», тобто всього нешляхетного комплексу суверенного духу, необхідної для цивілізованого переформатування дії політичного менеджменту проти традицій «деспотичного поневолення» (П.Григоренко, І.Дзюба, П.Шелест...). Національна ідея виявляє феномен самовідтворення комунікації, тобто з'ясування альтернативної сили суспільства, оскільки з'являється досвід постметафізичної дискурсізації понять: «хвиля денаціоналізації», «охамлення священних реліквій», «оновлення слави гетьманів». Втілення комунікативно-громадських важелів йде шляхом цивілізованого націєтворення та етноконфесійної саморегуляції, взаємодії науковців та філософів, відповідальних осіб центральної влади та регіональних еліт.

Висновки

Метафізичний вимір різноманітних філософем буття або навіть комунікативної культури дає розуміння цивілізаційного сенсу життя, щоб через аналіз проблеми духовного пошуку сенсу буття свідомо торкнутися творчості Великого Кобзаря, що виявляє символи історіософсько-онтологічного осмислення Шевченкового міфу України як «проекту еволюції полінаціонального змісту»; міфологічне мислення й особливе міфологічне сприйняття України є базовими концептами національної ідеї. Бо йдеться про уявне «роздвоєння» особистості поета ...на «пристосовану» та «непристосовану» реальність або «імперську» та «українську», «свідому» та «підсвідому». Результати дослідження показують, що «метафізичний контекст комунікативного феномена» має стати постійно діючим «громадським барометром» для працівників державних та громадських організацій, для визначення рівня громадської відповідальності особистості, вдосконалення діалогу і правил полеміки цивілізованого суспільства.

Перспективи подальших наукових досліджень

- розкрити постнекласичний підхід до комунікативної культури в умовах глобалізації.

Список використаної літератури

1. Аксенова В.І. Корпоративна культура: Актуальні проблеми сучасної практики: Навчально-методичний посібник для студентів денної та заочної форми навчання / В.І.Аксенова, О.І.Скловська; наук. ред. М.Кашуба. – Кіровоград: Державна льотна академія України, 2006. – 132 с.

2. Абдулатипов Р.Г. Природа и парадоксы национального «Я»/ Р.Г.Абдулатипов. -М: Мысль,1991.-169 с.

3. Андрусак Т. Шлях до свободи (Михайло Драгоманов Про права людини)/Тарас Андрусак . - Львів : Світ, 1998.-189 с.

4. Воронкова В.Г. Синергетична методологія аналізу соціального управління/В.Г. Воронкова//Гуманітарний вісник ЗДІА:Зб. наук. пр.-Запоріжжя:Вид-во. ЗДІА,2009.-С.26-46.

5. Воронкова В.Г.Український політичний менеджмент на порозі ХХІ ст./В.Г.Воронкова //Політологічні читання. - 1995-№3.-С.68-78.

5. Воронкова В.Г. Філософія. Навчальний посібник / В.Г. Воронкова - К.:ВД «Професіонал» 2004. - 480 с.
6. Киркегор С. Наслаждение и долг / Серен Киркегор; пер. с дат.; 3-е изд. - Киев: АіК 1_апд\1994. - 504 с.
7. Кисельов М.М. Методологія екологічного синтезу. Єдність людини та природоохоронних аспектів / М.М. Кисельов, В.С. Крисаченко Д.В. Гардашук. - Київ: Наукова думка Д995. - 160 с.
8. Кравчук Л.М. Маємо те що маємо : Спогади і роздуми / Леонід Кравчук. - Київ: Століття, 2002. - 380 с.
9. Николай Бердяев о России и русской философии // Н. Бердяев о русской философии. - Часть 1. - Свердловск: Изд-во Урал. ун-та Д991. - С. 3-18.
10. Ленин В.И. Полное собрание сочинений. Изд. 5-е. т. 28 Ноябрь 1910-июль 1914 г / В.И. Ленин. - М.: Политиздат Д964. 646 с.
11. Н. Бердяев о русской философии / Сост., вступ. Ст. и примеч. Б. В. Емельянова, А.И. Новикова. - Ч. 2. - Свердловск: Изд-во Урал. ун-та, 1991. - 240 с.
12. В.І. Ленін про Україну .1893-1917: у 2-х т.- Київ : Політвидав України, 1977. - Т.1. - 631 с.
13. Капітон В. Культура і об'єктивні закони / Володимир Капітон. - Дніпропетровськ : Вид-во ДДФА, 2000. - 150 с.
14. Гулыга А. Русская идея и ее творцы / Арсений Гулыга. - М.: Соратник Д995. - 310 с.
15. Гоголь Н.В. Сочинения: В 8-ми т. / Николай Васильевич Гоголь. - М.: Русская книга Д992. - Т.2. - 189 с.

Е.И.СКЛОВСКАЯ

Кировоградская государственная инженерная академия, Кировоград

ПОСТНЕКЛАССИЧЕСКИЕ ОСНОВАНИЯ СТАНОВЛЕНИЯ ЦИВИЛИЗОВАННОЙ КОММУНИКАТИВНОЙ КУЛЬТУРЫ

В статье исследуется коммуникативная культура в аспекте творчества выдающихся представителей славяно - православной цивилизации, которые пытались понять закономерности воплощения общественных саморегуляторов, национальной идеи как средства взаимодействия исторических народов.

Ключевые слова: метафизика, коммуникативная культура, национальная идея, саморегуляция, свобода, ценность.

Н.SKLOVSKAYA

Kirovograd state flight academy, Kirovograd.

POSTNEKCLASSICHESKIE BASIS OF THE FORMATION OF THE CIVILIZED COMMUNICATION CULTURE

In article investigate the communicative culture creative activity prominent carriers - slavyano an orthodox civilization, which tried to understand the regularities of the entailment public, self-regulation, national idea as instruments of the interaction history folk.

Key words: metaphysics, communication culture, national idea, self-regulation, liberty, value.

Стаття надійшла до редакції 30.07. 11 р.